

Preek over Psalm 25:4-5

- Schildwolde, 23 april 2017
- Kees van Dusseldorp

vooraf: mededeling overlijden

Ps.31:9

votum en groet

Ps.122:1,3

wetslezing

Gz.157

gebed

lezen: Psalm 25

Mat.7:13-21

Ef.5:15-20

Gz.62

preek: Psalm 25:4-5 [volgende week tweede helft Psalm 25]

Ps.25:1,2,3,4

gebed

collecte

Ld.293

zegen

Gemeente van Christus,

**** het vinden van een weg is belangrijk ****

Daar staat hij dan. Met zijn auto verdwaald in een grote, vreemde stad. De mensen verstaan hem niet. Duits en engels heeft hij al geprobeerd. De vreemde letters kan hij niet lezen. Aan zijn tomtom heeft hij niets, die loopt een paar jaar achter. Alle straten en bochten lijken op elkaar. Hoe vindt hij zijn bestemming? Hij kruipt weer achter het stuur en probeert het op goed geluk.

Daar loopt een ander. Met haar leven verdwaald in de grote, vreemde wereld. De mensen begrijpen haar niet. Bekenden herkent ze niet. Emoties overspoelen haar. Haar levensverhaal brengt mensen in verwarring. In de kronkelpaden kan zij zelf geen route ontdekken. Hoe vindt zij de weg? Op goed geluk leeft ze verder.

Een mens is op weg. Je maakt de reis van het leven. Maar hoe vind je de weg? Hoe houd je de route vast? Hoe bereik je je bestemming? Er lopen verschrikkelijk veel wegen en paden. Soms komen twee twee paden bij elkaar. Twee mensen gaan samen verder. Tot de dood hen scheidt. Soms ga je fluitend vooruit. En soms is het zuchten en ploeteren. Bepaalde etappes zijn duidelijk gemarkeerd en lopen kaarsrecht. Op andere momenten is het een kronkelweg en knal je overal tegenaan. Soms kom je er achter dat je de juiste afslag gemist hebt. Of word je van je pad afgeduwd. Ieder mens is onderweg. Van het beginpunt van je leven naar het eindpunt.

Jij en ik, wij zoeken onze weg in deze wereld. Vaak moet je kiezen. Op de ontelbare kruispunten. Ga je wel naar de dokter of niet. Ga je iets vertellen aan je ouders of niet. Ga je naar je vrienden toe, of blijf je thuis. Kleine keuzen en grote keuzen. Je wordt er soms moe van. Meestal is niet duidelijk hoe een keuze zal uitpakken. De consequenties kun je niet overzien. Je weet niet waarheen een pad leidt. Als je naar de bergen kijkt die voor je liggen, slaat de schrik je om het hart. Als je achterom kijkt naar de weg die al is afgelegd, zakt de moed je in de schoenen.

Je maakt de reis van je leven. Het beginpunt heb je niet bewust meegemaakt. Wanneer je je eindpunt bereikt, weet alleen God. Jij bent onderweg. Maakt mooie en verschrikkelijke dingen mee. Je zit ergens tussen start en finish. Maar wat is de goede weg? Hoe bereik je je bestemming?

**** Er is ook een weg van de Heer ****

Psalm 25 is de psalm bij het zoeken van de weg. Dé weg. De goede weg. Die bestaat. Het is de weg van de Heer. Een Heer-lijke weg. Die naar het leven loopt. De weg die je alleen vindt als je je levensreis maakt aan de hand van de Vader, in het spoor van de Zoon en onder begeleiding van de Geest.

Wegen, paden, wandelen. Psalm 25 staat er vol mee. En ook met woorden die te maken hebben met leren en onderwijzen. Psalm 25 is een leerpsalm bij het zoeken van de weg. Van zulke psalmen zijn er nog een paar. Vaak zijn deze vormen vormgegeven volgens een ABC. U weet wel: A is de A van ... B is de B van ... Zo begint elk vers van deze psalm met een van de 22 letters van het hebreeuwse alfabet. Dat heeft een literaire reden: het

is knap om binnen zo'n ABC-schema een samenhangend lied te maken. Het heeft ook een pedagogische reden: het alfabet is een mooie geheugensteun, die je gemakkelijk kunt onthouden. Maar deze vorm heeft ook een inhoudelijke betekenis: Een alfabet drukt samenhang en compleetheid uit. Het wijst op de volmaakte weg. De psalm helpt ons om de weg van de Heer te zoeken. Het reikt sleutelwoorden aan om die weg te openen. De sleutelwoorden van verbond, waarheid, nederigheid en leiding.

In deze wereld met al zijn paden en wegen loopt ook de weg van de Heer. Hij staat aan het begin. En Hij komt aan het eind. Als kind van God weet je dat de Heer ook begin en einde van jouw levensweg in handen heeft. En dus ook het tussenliggende stuk.

De weg van de Heer, dat is de weg naar het Koninkrijk. Jezus zegt: Nauw is de poort *naar het leven* en smal de weg ernaartoe. Jezus zegt: Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Dat gaat over de weg naar God. De enige route is via het kruis van Christus.

Gaat het dan over een andere weg, dan de levensreis die je maakt? Je hebt wel eens de neiging om het uit elkaar te trekken. Je weg door het leven en je weg naar God. Omdat je niet altijd ziet hoe ze met elkaar verbonden zijn. Maar toch is het dezelfde weg. De weg van de Heer, de weg naar het Koninkrijk, die loopt hier op aarde. Dat is jouw reis, jouw bestemming, jouw doel. Die weg naar het leven wordt op aarde gegaan door mensen die de wegen van de Heer gaan. De weg naar God, die voert een mens uit de ellende, uit de angst, uit de nood van de wereld.

Er zijn zoveel wegen, zoveel paden, zoveel kruispunten en rotondes. Daar doorheen loopt de weg van de Heer. Voor iedereen anders. Maar voor iedereen is er een route naar de bestemming. Een weg naar het Koninkrijk. Gods weg in deze wereld.

** er zijn voor ons belemmeringen om Gods weg te zoeken **

Mensen gaan en zoeken een weg door het leven. En er is de weg van de Heer, die naar het Koninkrijk leidt. Hoe krijg je dat bij elkaar? Hoe kom je zover dat de weg van de Heer zoekt en ook gaat in jouw leven? Ik zou het je als een kritische vraag kunnen voorhouden: Hoe doe jij dat? Zoek je de weg van de Heer wel? Of ben je vooral druk met het zelf uitstippelen van je leven? Besef je wel dat je steeds weer moet kiezen voor het pad van God? Of is dat voor jou vooral voor de zondag?

Ik meen deze kritische vraag serieus. Maar ik wil je tegelijk meenemen. Er over nadenken waarom het voor ons vaak zo lastig is om Gods weg te zoeken en te gaan. Ik wil niet de binnenbocht nemen, maar de eerlijkste weg: de weg via je hart. Eerst naar binnen en dan weer naar buiten. Dat is de weg die psalm 25 ons wijst. Er zijn barrières die het ons moeilijk te maken om echt Gods wegen te gaan.

Vijanden. Dat noemt David als eerste. Bedreigingen van buitenaf. Mensen die onverschillig omgaan met God en ware gelovigen haten. David geeft geen details of namen. Hij zal vast bepaalde personen op het oog hebben. Maar hij weet dat het breder leeft. Er zijn vijanden. Die je van Gods weg willen afduwen. Het hoeven niet eens personen te zijn. Maar ook machten, invloeden, tendensen. De verzoeking van snel geluk en bevrediging, die de hebzucht aanwakkert. De verleiding van willen meetellen, waardoor je God en jezelf ontrouw wordt. De zuigkracht van emoties en gevoelens, die je blik op de Heer

vertroebelt. De twijfel of het allemaal wel klopt, als zoveel mensen er anders over denken. Het zijn niet altijd personen. Maar de vijand is er wel bij. Hij haat Gods kinderen.

Vijanden. David graaft nog dieper. Zonden, zegt hij. De vijand krijgt altijd hulp van binnenuit. Vanuit je eigen hart. Ik maak zelf Gods wegen onzichtbaar. Mijn misstappen en fouten, met alle gevolgen die ze hebben. Mijn neiging om het zelf te doen. We leggen de leiding niet gemakkelijk in Gods handen. Net zo moeilijk als kinderen het vinden om een blinddoek om te doen en zich te laten leiden door een ander. Wij zoeken steeds argumenten bij onze eigen ideeën. Nemen beslissingen zonder naar God te luisteren.

Vijanden en zonden. Externe en interne belemmeringen. Ze maken het ons lastig. Nee, we maken het onszelf lastig. En komen op dwaalwegen, doodlopende stegen en onbegaanbare paden. 'Denk niet aan mijn zonden, Heer,' zegt David ons voor. 'Denk aan uw barmhartigheid. Ik ben een zondaar. En u bent liefde.'

**** Heer maak mij met uw wegen vertrouwd ****

'Maak mij, Heer, met uw wegen vertrouwd.' Dat is het intense gebed van David. 'Leer mij uw paden te gaan. U kent de waarheid. Uw bent wijs. Uw wegen zijn recht. En die van mij zo bochtig. De weg naar het Koninkrijk begint bij u en eindigt bij u. Heer, leer mij zien waar die weg voor mij loopt in deze wereld. Er zijn vijanden. En ik ben een zondaar. Mijn hart loopt liever de andere kant op. Heer leer mij uw weg te zien. En te gaan.'

Wanneer kom je tot zo'n uitspraak: 'Maak mij, Heer, met uw wegen vertrouwd?' Wanneer neem je zo'n hartekreet op de lippen? Dan zit je vast, verstrikt in de moeilijkheden of in de mogelijkheden. Dat is een. Dan heb je gehoord dat er wegen zijn, die niet doodlopen. Dat is twee. En dan vertrouwt je je leven toe aan degene die je op die weg begeleidt. Dat is drie.

Zo'n gebed: 'Heer, leer mij uw paden,' veronderstelt een vertrouwensband. 'U bent de God die mij redt,' zingt David. 'Op U hoop ik, elke dag weer.' Daarin ligt overgave. Hij vertrouwt zich toe aan reisbegeleiding van boven. 'Heer, maak mij duidelijk wat u van mij wilt. Heer, leer mij wat goed is en wat niet. Heer, ik weet het niet meer. U wel.'

Het zijn gebedszinnen, die je leert in moeilijke omstandigheden of voor ingrijpende beslissingen. Dan stel je zo'n vraag. Er klinkt ook een klacht in door. Een klacht in nederigheid gebracht. 'Ik weet het niet. Hoe moet ik verder? Ik weet mij afhankelijk van uw goedheid. Daarom leg ik de route van mijn leven in uw handen. U bent de God die redt. Wijs mij de weg naar het einddoel. U die de wereld hebt geschapen, het leven hebt gegeven en het Koninkrijk hebt geopend, bewaar mij voor de wegen die dood lopen! Heer maak mij met uw wegen vertrouwd!' Een hartekreet. Blijf bidden!

Maar als alles verder goed verloopt? Als je een overzichtelijk leven hebt? Als je om de hobbels heen kunt, of er gladjes overheen glijdt? Misschien is het dan nog wel belangrijker om te zingen: 'Heer, wijs mij toch zelf de wegen'. Want in zulke gevallen is het risico op eigen wegen nog groter. Zonder het kompas van het geloof en de radar van het gebed blijf je met al je energie en slimheid toch in cirkeltjes rondlopen en kom je nooit op je bestemming.

Laat je op de knieën brengen. Blijf bidden. Wie je ook bent. Waar je ook bent. En wat je ook bezig houdt. 'Maak mij, Heer, met uw wegen vertrouwd. Leer mij uw paden te gaan'.

**** dan ook luisteren naar het onderwijs ****

Ik ben nog niet klaar met dit gebed van David. Het is een eerste stap om op de knieën te gaan en de Heer te vragen de leiding van je leven over te nemen. Het is een fundamentele beslissing dat jij Gods wegen wilt gaan. Maar met zulk bidden ben je niet klaar. Immers je staat weer op en doet je ogen weer open. En dan? Is er dan wat veranderd? Heb je duidelijkheid? Of moet je het nu toch zelf uitzoeken?

Ja, dan is er wat veranderd. Wie in het bidden zijn hart opent voor de Heer, die wordt ontvankelijk voor wat de Heer zegt. Het geeft niet alleen rust en vertrouwen, omdat je het bij God hebt neergelegd. Maar dan gaat het verder. God wijst ook een weg. De weg van uw waarheid, zingt David. De weg van uw liefde en trouw. De weg van uw wet en recht. God leidt ons door zijn Woord en Geest, zeggen we in de kerk.

God geeft onderwijs door zijn Woord. Het meest centraal in Gods Woord is Jezus Christus: de verlossing en de vrede die Hij brengt. Daarmee kun je aan het werk: Welke weg is het meest dienstbaar aan die boodschap? Welke beslissing bevordert het best de komst van Gods Koninkrijk? Dat is het eerste. En daarnaast zijn er richtlijnen, aanbevelingen, verboden en voorbeelden uit de Bijbel. Heer, maak mij met uw wegen vertrouwd. Je bidt het, staat weer op en zegt dan tegen jezelf: Goed, nu heb ik gebeden, laat ik nu lezen, luisteren, studeren, bespreken. Welke bijbelse normen en waarden spelen in mijn situatie een rol? Zijn er misschien bijbelse voorbeelden, die iets te zeggen hebben in mijn omstandigheden? Want de Heer geeft onderwijs door zijn Woord.

Naast het Woord is ook de Geest een middel waardoor God onderwijs geeft. Dat kan door innerlijke overtuiging. Door intuïtie of gevoel. Maar vergeet niet, dat de Geest van God in onze wereld meestal werkt met zichtbare middelen. Mensen, ambtsdragers, boeken, bladen, websites. Zoek hulp bij een moeilijk probleem. Vraag advies bij een ingrijpende beslissing. Zorg voor goede informatie over ingewikkelde onderwerpen. Het is er. Zo werkt de Geest. Zo laat Hij je groeien in wijsheid en liefde.

Leg mij toch uit hoe ik deze wiskundesom aanpak. Vertel mij toch hoe ik die zin moet uitspreken. Als je dat aan een leraar vraagt, moet je ook even luisteren naar het antwoord. Loop niet weg als je iets gevraagd hebt. Ga ook luisteren als je om wijsheid gebeden hebt. God geeft onderwijs. Je leven lang. Vraag hem om inzicht, duidelijkheid en moed. Hij wijst je de weg. Door zijn Woord en Geest.

**** en slechte wegen vermijden ****

'Let goed op welke weg u bewandelt in deze slechte tijd'. Dat is de oproep van Paulus uit Ef.5 die ons van dankbare leerlingen verandert in gehoorzame leerlingen. Als je de weg gewezen wordt, moet je die weg ook volgen. Dat betekent dat je verkeerde wegen vermijdt. Of het onderwijs van de Geest resultaat heeft, blijkt in de praktijk. Als je nadenkt over de wegen van de Heer, heb je het over de praktische levenswandel.

Psalm 25 leert ons niet alleen vragen naar de weg, maar leert ons ook wandelen op de weg. De weg van de Heer is niet geplaveid met goede voornemens. De wegen van God zijn afgezet met zijn wetten en krijgen hun richting door zijn beloften. Buiten de vangrails lopen andere wegen. Maar dat zijn Gods wegen niet.

Sommige wegen moet je vermijden. Als ik een paar opmerkingen van Paulus mag doorgeven: Vermijdt hebzucht. Laat je leven niet draaien om welvaart. Let niet alleen op je eigen voordeel. Vermijdt ontucht. Maak geen misbruik van het lichaam van een ander, zelfs al is het je vrouw of je man. Verontreinig je geest niet door porno en je lichaam niet door verboden seks. Vermijdt oppervlakkige, grove en vuile taal. Help geen geruchten de wereld in. Verzet je tegen een babbeltcultuur, maar kies voor een gesprekscultuur. Bedrink je niet. Dronkenschap is niet allen schadelijk voor jezelf, maar leidt bijna altijd tot onfatsoenlijk, dom of slecht gedrag. Zo concreet wijst Paulus de wegen van de Heer aan. Het gaat niet alleen om weten, maar ook om doen. Want dankbare leerlingen zijn gehoorzame leerlingen.

Natuurlijk is niet alles even duidelijk. Waar staat dat ik niet naar een hardrockfestival mag? Waarom zijn drugs fout? Zulke dingen kwamen in de Bijbel toch niet voor? Maar met zulke vragen begin je aan de verkeerde kant. Aan de buitenkant. Maar David leert je om te beginnen aan de binnenkant. Pak je vragen aan met psalm 25: 'Heer, er wordt aan mij getrokken. En ik ben een zondaar. Maar ik verlang naar u. Maak mij duidelijk wat uw weg is. En maak mij bereid om die weg zonder mopperen te gaan. Ook als het ingaat tegen mijn eigen begeerten.' Na zo'n gebed stel je al heel anders die vraag: zal ik nu wel of niet gaan stappen? Wat zou Gods weg zijn? Heb de moed om te zeggen: Nee, met die vrienden ga ik niet meer mee, want wat daar gebeurt is niet christelijk. Of: aan die gewoonte doe ik niet meer mee, want ik kan dat voor God niet verantwoorden.

Als je vraagt naar Gods wegen, vermijdt dan de slechte wegen. God geeft je zijn liefde en zoekt je geloof. En dat betekent: neem de langste weg, de weg via de binnenkant, de weg via het gebed. Niet meelopen met wat 'men' doet of vindt. Zelfs al zijn het je kerkleden. Maar zelf gehoorzaam zijn, Gods weg gaan, en de verkeerde weg vermijden.

**** Gods weg is een weg in vertrouwen ****

Je maakt de reis van je leven. Net als ik. Je moet een pad zoeken. Je een weg banen. Op kruispunten kiezen. Terugkijkend schrik je van de kronkels en de verkeerde beslissingen. En vooruitkijkend zie je niet waar het op uitloopt. Wat is de goede weg? Hoe moet je verder?

De goede weg is de weg van de Heer. Die weg is niet altijd gemakkelijk te vinden. En niet altijd gemakkelijk te gaan. Er zijn vijanden. Je bent een zondaar. Maar toch: het is de weg van God. Bij God is je levensreis begonnen. Hij gaf je het leven. Bij God zal je wereldreis eindigen. En in de tussentijd ligt hier op aarde voor jou de weg naar het Koninkrijk. De weg van de redding. De weg van de waarheid. De weg met de vriendschap van God.

Psalm 25 leert ons te vragen om de wegen van God te gaan.
Maak mij, Heer met uw wegen vertrouwd.
leer mij uw paden te gaan.
Wijs mij de weg van uw waarheid en onderricht mij,

want u bent de God die mij redt,
op u blijf ik hopen, elke dag weer.

Broeder, zuster, God hoort. God wijst de weg. Soms is het duidelijk en gemakkelijk. Soms is het zoeken en studeren. Soms ga je helemaal verkeerd. En moet je je omkeren. Maar het loont de moeite! Om te ontdekken waar de liefde van God ons brengt. Hij kent zijn kinderen. En begeleidt hen op de weg naar het leven.

Heb geduld. Blijf bidden. Verwacht zijn verhoring. En vertrouw zijn begeleiding.
Je gaat niet op goed geluk. Je gaat met vaste hoop.
Wat de toekomst ook brengt. De Heer geleidt je.
Zijn bestemming wordt jouw bestemming.
Jouw weg wordt zijn weg.
Een weg op aarde. Tot in de hemel.

Amen.